

CRNA GORA
S K U P Š T I N A
Odbor za ljudska prava i slobode
Broj: 23-1/18-6/
EPA 590 XXVI
Podgorica, 27. februar 2019. godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

PODGORICA

Na osnovu člana 69 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore sa 32. sjednice, održane 27. februara 2019. godine podnosi Skupštini

IZVJEŠTAJ O RAZMATRANJU PREDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZVRŠENJU USLOVNE OSUDE I KAZNE RADA U JAVNOM INTERESU

Odbor za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore, kao matični odbor, na 32. sjednici, održanoj 27. februara 2019. godine razmotrio je PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZVRŠENJU USLOVNE OSUDE I KAZNE RADA U JAVNOM INTERESU, koji je podnijela Vlada Crne Gore.

Predstavnica predlagača, generalna direktorica Direktorata za izvršenje krivičnih sankcija u Ministarstvu pravde je saopštila:

- broj sudskih odluka kojima su izrečene alternativne kazne konstantno se povećava - od dvije u 2014. godini na 59 kazni u 2015, 207 u 2016, 212 u 2017. i 234 kazne rada u javnom interesu u 2018. godini, što je rezultat zajedničkog rada Ministarstva pravde i sudova u pogledu stvaranja mogućnosti za izvršenje ove kazne;
- od 27. decembra 2017. u primjeni je i alternativna sankcija utvrđena Zakonom o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti – kazna zatvora koja se izdržava u prostorijama za stanovanje i do sada je uspješno završeno 158 ovih kazni;
- izvršenje alternativne kazne bilo je neuspješno u manje od 5% slučajeva u kojima je alternativna kazna zbog nepoštovanja obaveza pretvorena u zatvorsku;
- brojni su benefiti primjene ovog Zakona koji se tiču socijalnog aspekta izvršenja alternativne kazne, pozitivnog subjektivnog osjećaja izvršilaca, kao i društveno korisnog rada;
- Zakon treba izmijeniti zbog izmjene Zakona o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti iz 2015. godine, kojim je definisana promjena nadležnosti za odlučivanje o uslovnom otpustu;
- prateći dosadašnju praksu izvršenja kazne rada u javnom interesu i evropski standard u ovoj oblasti s aspekta Evropskog probacionog pravila ukazala se potreba da se zakonom stvori mogućnost da sud u ranoj fazi zatraži mišljenje Direkcije za uslovnu slobodu o tome koliko je određeno lice, po procjeni svih rizika, podobno da uđe u sistem alternativnog kažnjavanja, i
- predloženim rješenjima stvoriće se povoljniji ambijent za veću primjenu alternativnih sankcija.

Poslanici su jednoglasni u ocjeni da su alternativne sankcije dobro rješenje, jer lišenje slobode i boravak u zatvoru najčešće dovodi do stigmatiziranja i etiketiranja tih lica. Resocijalizacija i ponovno vraćanje u društvenu sredinu je otežana s obzirom da lica koja su boravila u zatvoru nose teret stigme.

Naglašena je važnost kontrolne i nadzorne uloge Odbora za ljudska prava i slobode koji je u prethodnom periodu nizom aktivnosti, među kojima su i posjete ZIKS-u i pritvorskim jedinicama, pratio ostvarivanje prava lica lišenih slobode, čime je Odbor doprinio unapređenju stanja u ovoj oblasti zbog čega slične aktivnosti treba nastaviti radi daljeg poboljšanja stanja koje je prepoznato i u izvještajima Evropske komisije.

Pitanja članova Odbora i predstavnika NVO koji je učestvovao na sjednici Odbora odnosila su se na:

- uporedne statističke podatke o broju povratnika koji su kažnjeni alternativnom kaznom i broju lica lišenih slobode,
- važnost resocijalizacije i reintegracije izvršilaca kazne,
- odnos lica koja izvršavaju uslovnu osudu i kaznu rada u javnom interesu prema subjektima u kojima izvršavaju kaznu,
- efikasnost izvršenja alternativnih sankcija,
- mogućnost smanjenja zatvorske populacije i troškova zatvorskih ustanova primjenom alternativnih sankcija i
- potrebu povećanja broja službenika probacione službe u Ministarstvu pravde i otvaranje novih probacionih kancelarija na sjeveru i jugu države.

Predstavnica predlagača zakona je odgovorila:

- da se tek nakon tri godine može uraditi kvalitetnija analiza o primjeni alternativnih sankcija i njihovom uticaju na kratke zatvorske kazne do šest mjeseci;
- da je cilj primjene alternativnih sankcija da se doprinese smanjenju kapaciteta Zatvora za kratke kazne i budžetskim uštedama, a posebno je važan sociološki aspekt kako ova lica ne bi imala prekid društvenog života, što zahtijeva manju resocijalizaciju i reintegraciju u odnosu na lica koja su u zatvoru;
- da su zaključeni sporazumi o saradnji sa svim opštinama, brojnim opštinskim preduzećima, bolnicama, zdravstvenim ustanovama i školama radi izvršavanja kazne rada u javnom interesu, a prošle godine je upućena inicijativa za saradnju sa NVO sektorom kako bi se omogućilo izvršenje uslovne kazne i u tim organizacijama;
- u Ministarstvu pravde već godinu dana postoji mogućnost izvršenja kazne rada u javnom interesu, a tu praksu krajem prošle godine slijedilo je Ministarstvo javne uprave. U Regionalnom vodovodu i lokalnim vodovodima u Nikšiću i Danilovgradu uslovno otpuštena osuđena lica koja su kvalitetno obavljala radne zadatke nakon izvršenja kazne su zaposlena;
- da je prošle godine sud dao uslovni otpust u 251 slučaju i da postoji zakonska mogućnost da se kroz uslovni otpust odobri neka od posebnih obaveza, što se u praksi ne primjenjuje, pa je prošle godine pokrenuta inicijativa i održani su sastanci sa predsjednicima svih sudova i predsjednikom Vrhovnog suda radi razmatranja ove mogućnosti, kako bi Direkcija za uslovnu slobodu imala više prostora da se ta posebna obaveza prati, zajedno sa kvalitetom reintegracije i rehabilitacije osuđenika;
- da postoji do 5% neuspješno izvršenih uslovnih kazni, što ne znači da nekom drugom osudom ista lica neće uredno izvršiti obaveze, ali zbog naše prakse i zastupljenosti formalističkog pristupa u tumačenju da li je u pitanju penološki ili kriminološki povratnik obično se lice koje je ranije izdržavalo kaznu zatvora odmah posmatra kao penološki povratnik, što mu otežava da uđe u sistem alternativnog sankcionisanja, i
- da je potreba povećanja broja službenika probacione službe u Ministarstvu pravde prepoznata i radiće na njenom rješavanju, kao i da će ove godine otvoriti probacionu kancelariju u Bijelom Polju koja će doprinijeti decentralizovanom pristupu praćenja izvršenja alternativnih kazni.

Nakon uvodnih napomena predstavnice predlagača i rasprave, Odbor je **jednoglasno** (sa šest glasova “za”) **podržao** Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu i predlaže Skupštini **da ga usvoji, sa dva Amandmana koja je Odbor podnio.**

Amandman 1

U članu 1 Predloga zakona u stavu 1 poslije riječi „otpuštenim” dodaje se riječ „osuđenim”.

Amandman 2

U članu 9 Predloga zakona poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

“U stavu 6 riječi: „jedinica za uslovnu slobodu” zamjenjuju se riječima: „Ministarstvo pravde”.”

Sa Amandmanima Odbora (dva) saglasila se predstavnica predlagača, pa isti, shodno članu 150 stav 3 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postaju sastavni dio teksta Predloga zakona.

Takođe, Odbor je konstatovao da u Predlogu zakona postoje pravno - tehničke greške koje je potrebno korigovati.

Sa konstatacijom Odbora saglasila se predstavnica predlagača, pa na taj način, korigovane odredbe postaju sastavni dio ovog Predloga zakona.

U pitanju su sljedeće pravno - tehničke korekcije:

U članu 14 Predloga zakona kojim se mijenja član 30 važećeg zakona u stavu 2 riječ „Ministarsvo” zamjenjuje se riječju „Ministarstvo”.

U članu 15 Predloga zakona u stavu 2 riječ „Ministarstva” zamjenjuje se riječju „Ministarstvo”.

U uvodnoj rečenici člana 16 Predloga zakona poslije riječi „riječima“ dodaje se znak interpunkcije „:”.

U članu 18 Predloga zakona u stavu 2 riječ „jedinica“ zamjenjuje se riječju „jedinica“.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik mr Mihailo Anđušić, član Odbora.

PREDSJEDNIK ODBORA
dr Halil Duković